

A klímatudatos, fenntartható talajhasználat- és gazdálkodás európai keretrendszerének felépítése

Az EJP SOIL programban 24 ország vesz részt. Az összehangolt európai kutatási program általános célkitűzése, olyan fenntartható mezőgazdasági talajhasználati és gazdálkodási rendszerek kidolgozása, amelyek figyelembe veszik a kulcsfontosságú társadalmi kihívásokat, beleértve a globális éghajlatváltozást és a jövőbeli élelmiszer-ellátást.

Szerző: Line Carlenius Berggreen (2020.03.20)



Ritkán gondolunk bele, hogy a talaj milyen fontos szerepet játszik az életünkben, de valójában a földi élet a talajtól függ. A talaj a biológiai sokféleség egyik fenntartója, élőhelyként funkcionál, vízzel és tápanyaggal látja el a növényeket.

A termőtalaj alapvető feltétele az élelmiszer és takarmány stabil termelésének, tőle függ a rostanyagok, a fa és számos biomassza-alapú termék előállítás is.

A talaj sokoldalú funkcióképességének fenntartása

A talaj a biodiverzitás egyik fontos közege és széleskörűen részt vesz az ökoszisztéma-szolgáltatások ellátásában. Mivel a talaj a legnagyobb szárazföldi széntároló, szénkészlete meghaladja a légköri és a növényi biomasszában kötött szén együttes mennyiségét, ezért a globális és európai éghajlatváltozás okozta kihívások kezelésében rendkívül fontos szerepet tölt be. A talajok többféle összefüggésben is szerepelnek az ENSZ által kitűzött Fenntartható Fejlődési Célok eléréséhez vezető megoldásokban.

A talaj egy feltételelesen megújuló energiaforrás, amelynek sokoldalú funkcióképességét a degradációs folyamatok - az erózió, a szervesanyag csökkenés, a talajszerkezet leromlás és a szennyezés – csökkentik. Az élelmiszer és a biomassza iránt egyre növekvő globális igény miatt egyre intenzívebbé váló mezőgazdasági termelés felerősíti és felgyorsítja a talajdegradációs folyamatokat.

Ugyanakkor gondos tervezéssel és kivitelezéssel, fenntartható talajhasználati- és gazdálkodási eljárásokkal megőrizhető és növelhető a talajok ökoszisztéma-szolgáltató képessége és biodiverzitása. A klímatudatos talajhasználat hozzájárul a globális éghajlatváltozás következtében fellépő negatív hatások enyhítéséhez és az az agroökoszisztémák változó éghajlathoz való alkalmazkodásához.

Klímatudatos, fenntartható talajhasználat és gazdálkodás választ jelent ezekre a kulcsfontosságú társadalmi kihívásokra. Az Európai Környezetvédelmi Cselekvési Program és más nemzetközi kezdeményezések, például a FAO programjai egyaránt felhívják a figyelmet a fenntartható talajhasználatra és gazdálkodásra, illetve a talaj sokoldalú funkcióképességének megőrzésével kapcsolatos ismeretek bővítésére.

Európai erőfeszítés a fenntartható talajhasználatért

Az EJP SOIL program célja, hogy új ismeretek, eszközök és egy együttműködő európai kutatóközösség fejlesztésével támogassa a klímatudatos, fenntartható talajhasználatot és gazdálkodást. Olyan gazdálkodási rendszerek kidolgozása a cél, amelyek a stabil élelmiszertermelés mellett biztosítják a talajok sokoldalú funkcióképességét és az ebből adódó ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartását.

Az EJP SOIL programban 24 ország 26 partnerszervezete vesz részt. Az Európai Bizottság és a partner intézetek forrásaiból együttesen 80 millió eurós költségvetés áll rendelkezésre, hogy közös erőfeszítéssel egy olyan tudáskörnyezet jöjjön létre, amely a mezőgazdasági művelés alatt álló talajokra vonatkozó információkkal és ismeretekkel hozzájárul a kulcsfontosságú társadalmi kihívások megoldásához, ideértve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és annak mérséklését, a fenntartható mezőgazdasági termelést, az ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtását, valamint a talaj- és tájdegradáció csökkentését.

Ütemterv a fenntartható talajhasználatához

A talajtakaró változatossága, az éghajlati feltételek különbözőségei és a termelési hagyományok miatt Európában az ún. klímatudatos, fenntartható talajhasználat régióként más és más. Az EJP SOIL program első szakaszának konzultációja során, a témában érintett felek segítségével európai, regionális és tagállami szinten tárjuk fel a jelenlegi gyakorlatot és az új megoldások iránti igényeket. A feltárt területi különbségeket is figyelembe véve kerülnek meghatározásra a kutatási prioritások. Ezek alapján olyan ütemterv készül, amely stratégiai kutatási irányelveként is szolgál, és lehetővé teszi a tudományos és politikai stratégiai döntések meghozatalát és azok végrehajtását Európában.

Az EJP SOIL program olyan harmonizált, könnyen hozzáférhető információt szolgáltat a talajokról, amelyek nemzetközi jelentések során is használhatók. A program a talajokkal foglalkozó kutatók és a talajhasználatban érdekelt felek számára egy multidiszciplináris közösséget hoz létre, amely új kommunikációs fórumot is teremt. Az EJP SOIL program mindezek által támogatja a közös kutatási projektek kezdeményezését, az oktatást minden szinten (alap-, közép-, felsőfokú és doktori képzéseket), a szakemberek továbbképzését és az ismeretterjesztést.

Tudatos magatartás, iránymutatások és szakpolitikai tanácsok

Az EJP SOIL program szerepet vállal abban is, hogy felhívja a közvélemény figyelmét a talajok szerepére és a környezettudatos magatartásra.

A gazdálkodók és az ipari szereplők számára olyan útmutatókat készít, amelyek a fenntartható talajhasználat és gazdálkodási gyakorlat, az ezekhez alkalmazható technológiák és a szén-dioxid-kibocsátás kalkulátor tekintetében is iránymutatást adnak. Az EJP SOIL program áttekinti a talajminőség és a talaj szén tartalmának számolására a partnerországokban jelenleg használt modelleket. Ez a tanulmány többek között lehetőséget nyújt arra, hogy a különböző gazdálkodási eljárások és a talaj szerves szénkészlete, valamint az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása közötti összefüggéseket is értékelje.



Politikai szinten az EJP SOIL célja az új ismeretek alkalmazásához szükséges meglévő hiányosságok és prioritások feltárása, valamint a gyakorlat által már igazolt ajánlások kidolgozása az európai és regionális szintű szakpolitikai döntéshozók számára.

Elérhetőség

EJP SOIL koordinátor: Claire Chenu, INRAE; email cím: ejpsoilcoord@inrae.fr

EJP SOIL koordinátorhelyettes: Saskia Visser, WR

További információk

Kérjük, látogasson el www.ejpsoil.org weboldalra és **regisztráljon a hírlevélre.**

A weboldalon kapcsolattartási információkat talál a nemzeti partnerekről és a program képviselőiről.

